

ingediend op **1204** (2021-2022) – Nr. 3
10 mei 2022 (2021-2022)

Verslag

namens de Verenigde Commissies voor Economie, Werk,
Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
en voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie
uitgebracht door Tom Ongena

over het ontwerp van decreet

tot regeling van de toekenning van een jobbonus

Documenten in het dossier:

- 1204** (2021-2022) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Caroline Gennez.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Wim Verheyden;
Stijn De Roo, Loes Vandromme;
Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Björn Rzoska;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Steven Vandeput.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Philippe Muyters, Steven Vandeput;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Maurits Vande Reyde;
Celia Groothedde, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Veerle Geerinckx, Liesbeth Homans, Sarah Smeyers, Wilfried Vandaele, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Jo Brouns, Stijn De Roo;
Marino Keulen, Gwendolyn Rutten;
Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneeckhout;
Bruno Tobback.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	Achtergrond	4
2.	Inhoudelijke situering van de jobbonus	5
3.	Adviezen en beslissingen.....	6
4.	Inhoud van het ontwerp van decreet	8
II.	Algemene bespreking	12
1.	Tussenkomen van de leden	12
2.	Antwoorden.....	20
2.1.	Antwoorden van minister Hilde Crevits	20
2.2.	Antwoorden van minister Matthias Diependaele.....	22
2.3.	Repliek	24
III.	Artikelsgewijze bespreking	24
IV.	Eindstemming	24
V.	Gebruikte afkortingen.....	26
	Tekst aangenomen door de commissie.....	27
	Bijlage: zie de dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Verenigde Commissies voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie en voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie behandelden op 28 april 2022 het ontwerp van decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus.

De getoonde presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Deze commissievergadering werd als hybride vergadering georganiseerd.)

I. Toelichting

Het ontwerp van decreet werd toegelicht door minister Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, en minister Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend erfgoed.

1. Achtergrond

Minister *Hilde Crevits* stelt dat het uitwerken van de maatregel waarmee er een jobbonus voor loontrekkenden wordt ingevoerd een technisch huzarenstuk is gebleken. Het is dan ook met grote tevredenheid dat de ze vaststelt dat met deze maatregel de Vlaamse bevoegdheid wordt aangewend op een manier die de meest kwetsbare werknemers ten goede komt. Zodra het Vlaams Parlement het licht op groen zet voor dit ontwerp van decreet, kan hiermee het verschil worden gemaakt voor meer dan zevenhonderdduizend werkende Vlamingen.

Minister *Matthias Diependaele* sluit zich daarbij aan en stelt dat de in het ontwerp van decreet vervatte maatregel een dubbele doelstelling heeft. Enerzijds wil de Vlaamse Regering er mensen mee activeren en anderzijds wil ze werken ook beter belonen. Het verschil tussen werken en niet werken moet financieel veel duidelijker worden. De maatregel is met andere woorden bedoeld om meer mensen aan de slag te krijgen en aan de slag te houden. Daarbij gaat het heel in het bijzonder over werknemers met lage inkomens, waarvoor de maatregel het verschil tussen werken en niet werken zal vergroten. Dat verschil is nu soms te klein om aan de slag te gaan of te blijven. Uit de getoonde grafiek op basis van cijfers van de Nationale Bank blijkt dat de impact van het al dan niet aanvaarden van een job soms een al te klein effect heeft op het netto-inkomen.

Internationale instellingen en wetenschappers uiten ook al langer kritiek op de behoorlijk hoge loonlasten in België. Het is hier voor werkgevers relatief duur om jobs te creëren terwijl er van het brutoloon van werknemers netto maar een beperkt bedrag overblijft. De Europese Commissie gaf in haar landspecifieke aanbevelingen voor België aan dat er belangrijke negatieve financiële prikkels blijven bestaan om werk te aanvaarden. Ze verwijst in dat verband naar de loonwig, het verschil tussen de totale loonkosten voor de werkgever en het nettoloon dat de werknemers hiervan overhouden. Die loonwig is in België nog steeds te groot. De door de vorige Federale Regering doorgevoerde taxshift verlaagde al de kosten van werkgevers en de belastingen voor werknemers. Op die manier werd volgens de minister al een belangrijke stap in de juiste richting gezet. Met de jobbonus kan die loonwig in Vlaanderen verder worden verkleind. De maatregel richt zich daarbij op de laagste inkomens, waar het verschil tussen loon en uitkeringen het kleinst is.

Minister Matthias Diependaele wijst erop dat het voornemen tot invoering van de jobbonus al was opgenomen in het Vlaamse regeerakkoord. Daarin werd de jobbonus op de volgende manier omschreven. De minister citeert: "Werken moet lonen. Om het verschil tussen werken en inactiviteit te vergroten en tevens de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen verder te verhogen, wordt er vanaf 2021 een

Vlaamse jobbonus ingevoerd. Die bedraagt netto minimaal 600 euro op jaarbasis voor mensen die voltijds werken en hierbij tot maximaal 1700 euro bruto per maand verdienen. Het bedrag van de Vlaamse jobbonus wordt vervolgens uitgefaseerd richting een bruto maandloon bij voltijdse prestatie van 2500 euro. Bij het bepalen van de hoogte van het bedrag van de Vlaamse jobbonus houden we ook rekening met het werkelijk aantal gepresteerde uren.”

Het engagement om werken meer te laten lonen en meer mensen aan het werk te krijgen werd ook opgenomen in de beleidsnota Financiën en Begroting 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl 2019-20, nr. 140/1) en de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 128/1). Samen met het Departement Werk en Sociale Economie werden de impact en de doorwerking van de maatregel op de Vlaamse arbeidsmarkt geëvalueerd. In het recentere plan Vlaamse Veerkracht wordt de implementatie van de jobbonus conform de modaliteiten van het Vlaamse regeerakkoord nogmaals bevestigd.

Minister *Hilde Crevits* vult aan dat in de commissie voor Werk en Economie bijna wekelijks discussies plaatsvinden over de krapte op de arbeidsmarkt. De VDAB tekent al negen maanden op rij een recordaantal vacatures op. Allicht hoeft niemand in deze commissies nog te worden overtuigd van het feit dat de arbeidsmarkt nood heeft aan gemotiveerde arbeidskrachten. Er moeten dus ook vernieuwende antwoorden komen als oplossing. Voor de minister vormt de jobbonus een van die concrete antwoorden.

2. Inhoudelijke situering van de jobbonus

Essentie van de jobbonus

Minister *Hilde Crevits* benadrukt dat het concept van de Vlaamse jobbonus eenvoudig is. De werknemers die in aanmerking komen voor de jobbonus ontvangen jaarlijks het maximale bedrag van 600 euro als ze bruto tot maximaal 1800 euro per maand verdienen. Als het brutoloon gelijk is aan 2500 euro per maand of meer, komen ze niet meer in aanmerking voor de jobbonus. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag van de jobbonus voor personen met een brutoloon tussen 1800 en 2500 euro per maand. Concreet betekent dit dat de jobbonus zal afnemen tussen het maximum van 600 euro en het minimum van 20 euro bij voltijdse en volledige prestaties. Uit de verdere toelichting zal blijken hoe dit wordt geconcretiseerd en waarom de keuze is gemaakt om de jobbonus op die manier uit te werken.

De timing van het ontwerp van decreet en het bijhorende besluit van de Vlaamse Regering zit nog op schema. Er wordt een strakke planning aangehouden omdat het de ambitie van de Vlaamse Regering is om de jobbonus tegen het einde van 2022 voor het eerst uit te betalen.

Budget voor de jobbonus

Minister *Matthias Diependaele* beaamt dat de jobbonus op het einde van 2022 voor het eerst zal worden uitbetaald. Dat zal gebeuren op basis van de arbeidsprestaties die verricht werden in 2021. De gegevens over 2021 zijn na tien maanden stabiel bij de RSZ. De jobbonus in kwestie zal worden toegekend vanuit het budget van het begrotingsjaar 2021.

Voor de eerste uitbetaling is in een budget voorzien van net geen 182 miljoen euro. De minister toont een slide met de raming die is gemaakt voor de volgende jaren. Die is gebaseerd op de tewerkstellingsprognoses in de regionale economische vooruitzichten (HERMREG), in casu op de laatste update daarvan uit juli 2021. De Vlaamse overheid blijft dit prognosemodel updaten en accuraat opvolgen.

Wat betreft het budget werd er de voorkeur aan gegeven om de loongrenzen, het premiebedrag en het benodigde budget van nabij op te volgen en bij te sturen waar de situatie dit vereist. Zo werden de loongrenzen al aangepast naar aanleiding van het interprofessioneel akkoord van 25 juni 2021. De ondergrens werd vastgelegd op 1800 euro, in plaats van op het initieel voorziene bedrag van 1700 euro. Zonder aanpassing aan de huidige situatie zou immers niemand meer aanspraak kunnen maken op het volledige bedrag. Voor de uitbetaling van 2023, die slaat op het inkomstenjaar 2022, worden ten laatste bij de goedkeuring van de begroting 2023 de bedragen van de premie en de grenswaarden vastgelegd.

Binnen de Vlaamse Regering is afgesproken om de beschikbare budgetten goed te monitoren om na te gaan of eventuele bijstellingen opportuun zijn.

Bereik van de jobbonus

Minister *Hilde Crevits* gaat in op het bereik van de maatregel. Op basis van de beschikbare cijfers zou, omgerekend naar voltijdequivalenten, 30,1 procent van de loontrekkende activiteit in Vlaanderen in aanmerking komen voor de jobbonus. In november 2021 schatte men het aantal personen dat met de maatregel kon worden bereikt op 716.601 personen. Ondertussen zijn er meer recente tewerkstellingscijfers beschikbaar voor 2021 en nu wordt de doelgroep geschat op 733.258 personen. De minister wijst er daarbij op dat in dit cijfer de grensarbeiders die in Vlaanderen wonen maar buiten België werken, niet zijn opgenomen. In 2021 waren er ongeveer 28.000 grensarbeiders. Maar allicht zal niet iedereen in die groep een laag inkomen hebben. Op dit moment ontbreekt het nog aan concrete of specifieke cijfers voor deze groep.

Hoe dan ook is het voor de minister duidelijk dat met de maatregel een financiële stimulans kan worden gegeven aan een erg groot deel van de werkende bevolking. Het is bekend dat er een aantal sectoren zijn waar veel mensen aan de slag zijn tegen een eerder beperkt loon. Het gaat dan onder andere over de horeca, de dienstensector, de kinderopvang, de landbouw en de uitzendsector. De mensen die in deze sectoren werken, zullen door de jobbonus meer overhouden.

Ook voor niet-werkenden zal de jobbonus een bijkomende motivator zijn. Uit onderzoek van de OESO blijkt dat 53 procent van de Belgen die de transitie naar werk maken daarbij de klasse van de 20 procent laagste inkomens verlaat. In de getoonde grafiek wordt dit resultaat vergeleken met andere OESO-landen. De conclusie ligt voor de hand: de jobbonus zal er bijkomend voor zorgen dat de niet-werkenden een financieel voordeel hebben wanneer ze voor werk kiezen.

3. Adviezen en beslissingen

JoKER

Ter voorbereiding van dit ontwerp van decreet werd een hele reeks adviezen uitgebracht. Naar aanleiding van het JoKER-advies, het kind- en jongereneffectrapport, werd in de memorie van toelichting de impact op jongeren en het verschil tussen min 25-jarigen en plus 25-jarigen verduidelijkt. Zo is er gespecificeerd dat 11,2 procent van de gewerkte voltijdequivalenten bij jongeren onder de 25 jaar wordt verloond met een referteloon van minder dan of gelijk aan 1800 euro. Een grote groep jonge werknemers zal met andere woorden aanspraak kunnen maken op een volledige jobbonus.

Advies van de SERV

Gelet op de verschillende bemerkingen die erin werden geformuleerd, gaat minister Hilde Crevits nader in op het advies van de SERV. In dat advies van 20 december 2021 werd gevraagd om het loonbegrip af te stemmen op het begrip dat gebruikt wordt om de federale werkbonus te berekenen en om de extra inkomsten – zoals de inkomsten uit de deeleconomie, verenigingen en politieke mandaten – mee te nemen in de berekening van de bovengrens van de jobbonus. De minister bevestigt dat de specifieke berekeningsmethodiek die zal worden uitgewerkt in het toekomstige uitvoeringsbesluit over de jobbonus, wel degelijk geënt zal zijn op de methodiek van de federale werkbonus. De Vlaamse Regering gaat echter niet in op de suggestie om ook de bijkomende inkomsten mee te nemen, aangezien er dan zou worden afgeweken van de berekeningswijze van de werkbonus en er ook extra gegevensstromen moeten worden geraadpleegd.

In hun advies vroegen de sociale partners om in een oplossing te voorzien voor mensen die tijdens de coronacrisis, in het refertejaar 2021, in tijdelijke werkloosheid zaten. De periodes van tijdelijke werkloosheid worden inderdaad niet meegenomen als gewerkte periodes voor het berekenen van de jobbonus. Het aantal tijdelijk werklozen dat daardoor volledig uit de boot valt, is volgens de minister echter zeer beperkt aangezien die werknemers vaak niet voltijds tijdelijk werkloos waren. In 2021 waren de tijdelijk werkloze werknemers in Vlaanderen gemiddeld 7,9 dagen tijdelijk werkloos per maand. Uiteraard worden al de gewerkte periodes wel meegenomen voor de berekening van de jobbonus. Minister Hilde Crevits merkt daarbij op dat ze de kritiek van de sociale partners wel kan begrijpen. Er zijn immers sectoren die doorheen 2021 pieken hebben gekend in de intensiteit van de tijdelijke werkloosheid, zoals de horeca en de sector van kunst, amusement en recreatie. In de horeca was gemiddeld 31,1 procent van de tijdelijk werkloze werknemers meer dan twintig dagen werkloos per maand. In de kunst-, amusement- en recreatiesector was in 2021 gemiddeld een op de vier personen meer dan twintig dagen per maand werkloos. Ervan uitgaand dat dit een uitzonderlijk fenomeen is, heeft de Vlaamse Regering er toch voor geopteerd om een zuivere lijn aan te houden wat betreft de berekeningswijze.

De sociale partners stelden in het advies dat de promotieval zo veel mogelijk moet worden geminimaliseerd en dat de loongrenzen zo snel mogelijk moeten worden aangepast aan de loondrift om te voorkomen dat het een automatisch uitdovende maatregel wordt. De minister zegt zeer gevoelig te zijn voor deze opmerking. Het kan niet de bedoeling zijn dat de jobbonus zich automatisch uit de markt laat zetten. Daarom zal er, zoals al werd aangehaald, worden ingezet op een uitgebreide monitoring. Die moet het mogelijk maken de situatie op de voet te volgen en indien nodig de maatregel bij te sturen, bijvoorbeeld door te sleutelen aan de loongrenzen. Overigens zijn de inkomensgrenzen al proactief verhoogd in vergelijking met wat in het regeerakkoord afgesproken was.

De sociale partners vroegen verder om te onderzoeken of zowel de woonplaats als de werkplaats zou kunnen gelden als criterium om in aanmerking te komen voor de jobbonus. De Vlaamse Regering heeft voor het woonplaatscriterium gekozen omdat ze in de eerste plaats de Vlamingen wil activeren en aan de slag houden. Dat sluit aan bij de doelstelling om een werkzaamheidsgraad van 80 procent te halen in Vlaanderen. Daarom kunnen Vlamingen die in het buitenland werken bijvoorbeeld ook een jobbonus ontvangen.

Het werkplaatscriterium is uiteraard ook interessant vanuit een interregionaal perspectief op de arbeidsmarkt en vanuit bedrijfseconomisch standpunt. Maar de Vlaamse Regering wil zich in eerste instantie toelagen op het activeren van de Vlaamse werkzoekenden en de niet-beroepsactieve Vlamingen. Het is bovendien nu al een omvangrijke maatregel met een stevige budgettaire impact. Vooraleer er

over een eventuele uitbreiding kan worden gesproken, moet er zekerheid zijn over de consequenties en de budgettaire impact daarvan.

Advies van de Raad van State

Als laatste maar niet het minste is er het advies dat de Raad van State op 4 februari 2022 uitbracht. De minister omschrijft het als een behoorlijk pittig advies. Vooreerst had de Raad van State vragen bij de mogelijkheid om de jobbonus in de gewest- of gemeenschapsbevoegdheden in te passen. De Raad vindt dat dit instrument eerder aansluit bij de federale bevoegdheden inzake inkomensbeleid. De Vlaamse Regering meent dat dit standpunt en die band zeer sterk moeten worden genuanceerd. Daarom werd een externe juridische partner onder de arm genomen en werd in de memorie van toelichting uitvoerig geduid waarom de premie kadert in het specifieke prijs- en inkomensbeleid van het Vlaamse Gewest. De premie heeft immers specifiek tot doel om de tekorten op de Vlaamse arbeidsmarkt weg te werken.

Bovendien is er volgens de Vlaamse Regering wel degelijk een duidelijke band met de gewestbevoegdheden inzake economisch beleid en tewerkstellingsbeleid. Ook maatregelen die vanuit een economisch perspectief rechtstreeks toekomen aan de werkenden in ruime zin, komen volgens eerdere uitspraken van het Grondwettelijk Hof in aanmerking als economische regeling.

De Vlaamse jobbonus heeft het wegwerken van de werkloosheidsval als rechtstreeks doel. Het is op die manier een essentiële maatregel voor het tewerkstellingsbeleid. De Vlaamse Regering geeft daarbij ook aan dat dit wordt ingepast in het Vlaamse doelgroepenbeleid. De doelstelling van de maatregel is duidelijk om een specifiek aangegeven doelgroep te bereiken, met name de doelgroep waarvoor het financiële verschil tussen werken en niet werken beperkt is. De maatregel is gericht op de potentiële slachtoffers van de zogenaamde werkloosheidsval die men in het tewerkstellingsbeleid wil vermijden.

De minister wijst er verder op dat de tekst van de memorie van toelichting, evenals de bijhorende nota aan de Vlaamse Regering, werden aangepast om de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest en de noodzaak van deze maatregel adequaat te duiden. De tekst is uiteindelijk definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 11 maart 2022. Er werd geen bijkomend of nieuw advies gevraagd aan de Raad van State omdat het omstandige juridische advies dat bijkomend werd ingewonnen tot de conclusie heeft geleid dat dit ontwerp van decreet, met die bijkomende motivatie, voldoende robuust is.

4. Inhoud van het ontwerp van decreet

Doelgroep

Minister Hilde Crevits gaat dieper in op enkele technische aspecten. Ze herhaalt dat de maatregel wordt geënt op de modaliteiten van de federale werkbonus. Door aan te sluiten bij het loonbegrip van die federale werkbonus wordt er maximaal voor eenvoud gekozen en wordt de administratieve complexiteit beperkt.

Met de jobbonus richt de Vlaamse Regering zich op de werknemers. Net zoals bij de federale werkbonus zijn dat in de eerste plaats de loontrekkenden in de privé-sector die een werknemersbijdrage verschuldigd zijn van 13,07 procent. Wie geen dergelijke werknemersbijdrage van 13,07 procent betaalt, wordt dus uitgesloten van het systeem. Het gaat dan bijvoorbeeld over de geneesheren in opleiding tot specialist, de sportbeoefenaars waarvan de berekeningsbasis van de socialezekerheidsbijdrage beperkt is tot het forfait voor betaalde sportbeoefenaars en ook de jobstudenten.

In tegenstelling tot wat het geval is bij de federale werkbonus worden de statutaire ambtenaren wel meegenomen. Onder statutaire ambtenaren wordt het vastbenoemde personeel van de gewestelijke, federale, lokale en provinciale overheden verstaan. De contractuele ambtenaren zijn gevat door het statuut van werknemer en komen op die manier dus ook in aanmerking.

Ook de al vermelde grensarbeiders die voldoen aan de Europese definitie komen in aanmerking. Het gaat dan over personen die tewerkgesteld zijn in een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte.

Voorwaarden

Zoals al aangehaald in de repliek op het advies van de SERV richt de maatregel zich op personen die wonen in het Vlaamse Gewest. Daarbij wordt hetzelfde criterium gehanteerd als in de personenbelasting.

De begunstigden moeten dus op 1 januari van het jaar volgend op het refertejaar op basis waarvan de jobbonus wordt berekend hun domicilie in het Vlaamse Gewest hebben. Personen die na deze datum in het Vlaamse Gewest komen wonen, komen niet in aanmerking komen voor de jobbonus berekend op basis van het inkomen van het refertejaar. Personen die na deze datum niet meer in het Vlaamse Gewest wonen, komen daarentegen wel nog in aanmerking voor de jobbonus.

Wat er precies onder brutoloon en inkomen moet worden begrepen, zal verder in het besluit van de Vlaamse Regering worden uitgewerkt. In dat uitvoeringsbesluit zal ook worden bepaald welke inkomsten en periodes worden meegenomen om te bepalen of iemand al dan niet in aanmerking komt voor een jobbonus. Voor het berekenen van de premie bijvoorbeeld, zullen de gewerkte dagen en de ziekteperioden met gewaarborgd loon meetellen. Flexi-jobs, eventuele overuren in de horecasector en vakantiedagen die niet door de werkgever worden betaald, worden daarentegen niet meegerekend. Ook de eindejaarspremie wordt terzijde gelaten voor de berekening van de jobbonus.

Men komt in aanmerking voor de jobbonus zolang de wettelijke pensioenleeftijd nog niet bereikt is. Personen kunnen na het bereiken van de pensioenleeftijd dus wel nog werken, maar komen dan niet meer in aanmerking voor de jobbonus. Daarbij wordt ook rekening gehouden met geplande toekomstige verhogingen van de wettelijke pensioenleeftijd.

Bedrag van de jobbonus

Omdat de nodige gegevens uit de DmfA-aangifte op kwartaalbasis beschikbaar zijn, zal ook de jobbonus op kwartaalbasis worden berekend. Werkgevers zijn verplicht om op kwartaalbasis de gegevens inzake loon en arbeidstijden door te geven. Die gegevens maken het mogelijk om rekening te houden met eventuele wijzigingen in arbeidsprestaties in de loop van het jaar. De minister denkt daarbij aan personen die een gedeelte van het jaar voltijds en een gedeelte van het jaar deeltijds werken, en aan personen die na het verlaten van de schoolbanken beginnen te werken en voorheen dus enkele maanden niet hebben gewerkt.

Er wordt rekening gehouden met de dagen en uren waarop men effectief prestaties verricht en de dagen en uren waarop het recht op loon behouden blijft en waarop socialezekerheidsbijdragen worden ingehouden. De dagen waarvoor op de verloning geen normale socialezekerheidsbijdragen worden betaald, worden dus niet meegenomen. Het uiteindelijke bedrag van de jobbonus zal worden gecorrigeerd aan de hand van de werkelijke prestaties. Voor grensarbeiders wordt rekening gehouden met het equivalent van de prestaties en inkomsten in het buitenland.

Voor personen die deels als werknemer en deels als zelfstandige werken, wordt de jobbonus alleen berekend op basis van hun inkomen in loondienst, daarbij rekening houdend met de tewerkstellingsgraad. Voor zelfstandigen is er een apart ontwerp van decreet in de maak dat op een later tijdstip bij het Vlaams Parlement zal worden ingediend. Dat handelt over de 'jobbonus plus' die een incentive is om zelfstandig ondernemerschap te stimuleren. Het betreffende ontwerp van decreet werd op 11 maart 2022 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De SERV bracht al een advies uit over dit ontwerp van decreet. Het advies van de Raad van State wordt aangevraagd.

De minister toont een slide met de bedragen van de jobbonus. Ze herhaalt dat de jobbonus op jaarbasis maximaal 600 euro zal bedragen en dat bij voltijdse prestaties gedurende het hele jaar. Daarna neemt het bonusbedrag geleidelijk af tot de bovengrens van een inkomen van 2500 euro wordt bereikt. Als de jobbonus bij voltijdse prestaties op jaarbasis minder dan 20 euro bedraagt, of bij deeltijdse prestaties op jaarbasis minder dan 10 euro, wordt hij niet uitgekeerd. Dit om te vermijden dat de administratieve kostprijs te hoog zou zijn in verhouding tot het toegekende bedrag en om te voorkomen dat het bedrag zo laag zou zijn dat er geen activerend effect meer van uitgaat.

Het Vlaamse regeerakkoord zegt dat werken lonend moet zijn en dat sociale prestaties worden toegekend in functie van het inkomen, en minder in functie van het sociaal statuut. De jobbonus zal dus niet in rekening worden gebracht voor het bepalen van het recht op inkomensgerelateerde maatregelen, zoals onder andere het groeipakket, de kinderopvang, de sociale huisvesting en de studiebeurzen, en de tarieven bij De Lijn en voor water en energie. De minister benadrukt dat de jobbonus ten gronde een sociale maatregel is, die er niet toe mag leiden dat men andere sociale voordelen verliest.

Om te vermijden dat een deel van het toegekende voordeel fiscaal zou worden afgeroomd, wordt aan de exclusief bevoegde federale wetgever – via de federale minister van Financiën – gevraagd om te voorzien in een expliciete fiscale vrijstelling in de personenbelasting. De Vlaamse Regering heeft afgesproken dat de jobbonus niet zal worden uitbetaald zolang die federaal niet is vrijgesteld van inkomstenbelasting. Federaal minister van Financiën Vincent Van Peteghem heeft al meegedeeld dat de fiscale vrijstelling principieel geen bezwaren oplevert en dat het wetgevende traject om die vrijstelling in te voeren, zal worden opgestart zodra het voorliggende ontwerp van decreet de parlementaire goedkeuring heeft gekregen. Dat is volgens de minister een logische opeenvolging.

Procedure voor de loontrekkenden

Minister Hilde Crevits toont een schema met de procesflow voor de loontrekkenden. De jobbonus voor loontrekkenden is een compleet nieuwe maatregel met een belangrijk berekeningsluik en een omvangrijk uitbetalingsluik. Om die reden wordt de premie uitgewerkt in een operationeel partnerschap tussen het Departement Werk en Sociale Economie en de Vlaamse Belastingdienst.

Het Departement Werk en Sociale Economie staat in voor:

- de aanvraag door grensarbeiders;
- het onderzoek naar de toekenningsvoorwaarden;
- de verwerking van de loon- en inkomensgegevens;
- de berekening van de premie.

Voor de werknemers werkzaam in Vlaanderen zal de jobbonus automatisch worden toegekend. Alle informatie en de begunstigden zijn bekend bij de RSZ. De voorwaarden van de jobbonus (domicilie, brutoloon en leeftijd) worden vervolgens toegepast, waarna het Departement WSE aan de slag kan met de gegevens om

het bedrag van de jobbonus te berekenen. Na de berekening worden die gegevens overgemaakt aan VLABEL dat de rechthebbenden zal informeren over het bedrag waarop ze recht hebben. Het is natuurlijk ook belangrijk dat de rechthebbenden hun rekeningnummer in Mijn Burgerprofiel hebben geregistreerd.

Voor de grensarbeiders zal er gewerkt worden met een online aanvraagmodule. Een aanvraag kan worden ingediend binnen de termijn van drie jaar na het verstrijken van het refertejaar. Concreet betekent dit dat een aanvraag voor een jobbonus op basis van het loon van 2021 uiterlijk op 31 december 2024 moet zijn ingediend.

Betaling van de jobbonus

Minister *Matthias Diependaele* vult aan dat VLABEL zal instaan voor de communicatie aan de rechthebbenden en de uitbetaling van de jobbonus. Momenteel bestaat er echter nog geen authentieke bron voor de daartoe benodigde rekeningnummers. VLABEL beschikt zelf over heel wat rekeningnummers, onder andere in het kader van de verkeersbelasting en de onroerende voorheffing, maar er kan niet met zekerheid worden gesteld dat dit ook de rekeningnummers zijn waarop de begunstigden hun jobbonus willen laten uitbetalen. Dat kan ook een gemeenschappelijke rekening of een rekening van de partner of ex-partner zijn. Daarom zal het nodig zijn dat de begunstigde eenmalig zijn rekeningnummer registreert in een centrale beveiligde toepassing. Die toepassing wordt geïntegreerd in Mijn Burgerprofiel.

Wie aangemeld is via Mijn Burgerprofiel kan op een veilige manier zijn rekeningnummer registreren. De minister wijst erop dat Mijn Burgerprofiel ondertussen goed gekend is, onder andere naar aanleiding van de vaccinatiecampagne tegen COVID-19. Wie toch problemen zou ondervinden om zich aan te melden via beveiligde sleutels zoals itsme en eID, kan ook bij de Vlaamse Infolijn terecht voor ondersteuning. De website Mijn Burgerprofiel voorziet overigens ook zelf in een aantal duidelijke instructiefilmpjes.

Het is dus duidelijk dat ook Digitaal Vlaanderen een belangrijke partner wordt in dit verhaal. Naast de registratie van het rekeningnummer zal er gebruikgemaakt worden van de eBox om de kennisgeving aan de begunstigde te versturen. Wie geen actieve eBox heeft, zal zijn kennisgeving op papier ontvangen. In de daaropvolgende jaren zullen de geregistreerde begunstigden worden aangeschreven met de vraag of hun rekeningnummer nog correct is.

De minister is er zich van bewust dat dit voor een deel van de doelgroep een drempel zal zijn. Om het bereik van de doelgroep te maximaliseren, wordt er sterk ingezet op communicatie en samenwerking met partners zoals de Digibanken.

Bezwaarprocedure

VLABEL zal een kennisgeving sturen aan elke begunstigde, met vermelding van het bedrag van de jobbonus en de vraag om zijn rekeningnummer te registreren via Mijn Burgerprofiel. Als de begunstigde niet akkoord gaat met de berekening, kan hij bezwaar indienen bij VLABEL. Hij heeft hiervoor drie maanden de tijd. Ingeval iemand geen jobbonus ontvangen heeft en meent daar wel aanspraak op te kunnen maken, kan hij een bezwaar indienen binnen de drie jaar nadat het jaar volgend op het refertejaar is verstreken.

De begunstigde zal na het indienen van zijn bezwaar een ontvangstmelding krijgen. VLABEL neemt daarna een gemotiveerde beslissing over het bezwaar. Op die manier heeft de burger voldoende tijd om zich te informeren. De minister preciseert dat het hierbij over een vervaltermijn gaat. Na de termijn van drie jaar is het niet meer mogelijk een jobbonus aan te vragen. Als de begunstigde niet akkoord gaat met de beslissing van VLABEL kan hij nog steeds een vordering in rechte

instellen. Aangezien er zo veel mogelijk met een geautomatiseerd proces wordt gewerkt, mag men ervan uitgaan dat het aantal bezwaren beperkt zal zijn. De ervaringen op andere domeinen wijzen alleszins in die richting.

Afsluitend stelt minister Matthias Diependaele dat hij er samen met zijn collega Hilde Crevits van overtuigd is dat deze maatregel voor veel werkende Vlamingen een verschil zal maken. De Vlaamse Regering blijft dan ook verder werken aan de operationalisering van deze maatregel om eind 2022 de eerste bedragen te kunnen uitbetalen.

II. Algemene bespreking

1. Tussenkomen van de leden

Tussenkomen van Caroline Gennez

Caroline Gennez zegt dat haar fractie het ontwerp van decreet zal goedkeuren. Het lid zal wel nog een aantal bemerkingen en verbeterpunten formuleren.

De Vooruitfractie is voorstander van het verhogen van de inkomens van mensen met een laag inkomen. Het lid verwijst daarbij naar de stijgende energieprijzen en de onder druk staande koopkracht van heel veel mensen. Ook de koopkracht van werkenden en zelfs tweeverdieners komt onder druk te staan. Alle Belgische regeringen moeten meewerken aan oplossingen om de koopkracht op peil te houden. De Federale Regering heeft al een inspanning gedaan en het is goed dat ook de Vlaamse Regering een maatregel neemt.

Caroline Gennez heeft wel een aantal opmerkingen bij de wijze waarop de jobbonus wordt doorgevoerd. Vooreerst is er de juridische onderbouwing van de maatregel. De Raad van State is zeer streng en stelt dat Vlaanderen niet bevoegd is om de jobbonus in te voeren. Al eerder maakte de Raad van State dezelfde opmerking bij de introductie van de jobkorting. Het is dus belangrijk dat de jobbonus juridisch goed is onderbouwd. Net zoals de meeste Vlaamse partijen is Vooruit voorstander van een nog meer homogeen bevoegdheidspakket inzake arbeidsmarktbeleid. Het is dan ook belangrijk voor de geloofwaardigheid van het arbeidsmarktbeleid dat de jobbonus juridisch standhoudt. In het andere geval krijgt de geloofwaardigheid van het beleid een flinke deuk.

Ook de inhoudelijke opmerkingen van de SERV hebben de aandacht getrokken van de Vooruitfractie. De fractie deelt het overgrote deel van de bekommernissen van de sociale partners. De SERV pleit ervoor om de definitie van het loonbegrip te aligneren met die van het loonbegrip van de federale werkbonus en dit om redenen van transparantie en efficiëntie. Dat is ook gebeurd door het referteloon van 1700 euro naar 1800 euro te brengen en dat is een goede ingreep.

Een derde aandachtspunt is het gevaar van de non-take-up. Er is geen automatische toekenning aangezien rechthebbenden zich moeten registreren. Gezien de doelgroep waarover het gaat, zou dit voor blijvende problemen kunnen zorgen. Vandaar het pleidooi om in te zetten op een zo maximaal mogelijke automatische toekenning.

De sociale partners vragen om de premie ook toe te kennen aan de werknemers die als gevolg van de coronacrisis tijdelijk werkloos waren in 2021. Zij dreigen nu te worden uitgesloten van de maatregel en dat lijkt niet fair. Caroline Gennez pleit er dan ook voor om voor deze groep alsnog een oplossing te zoeken.

Een vijfde aandachtspunt is dat de maatregel niet alleen veel later dan voorzien in het Vlaamse regeerakkoord wordt doorgevoerd maar ook dat het aantal recht-

hebbenden lager ligt dan gepland waardoor de maatregel minder kost dan oorspronkelijk begroot. De Vooruitfractie meent dat middelen die in het regeerakkoord zijn toegewezen voor koopkrachtverhoging en activering daartoe moeten worden ingezet en niet in algemene middelen moeten blijven.

Een zesde aandachtspunt is het vermijden van de promotieval. Hiervoor is het van belang dat de Vlaamse jobbonus zo veel mogelijk wordt gealigneerd met de federale werkbonus. Dat moet ook in de toekomst het geval blijven.

Een meer fundamentele kritiek is geformuleerd door arbeidsmarktexperten die advies uitbrachten over de relanceplannen. Een aantal onder hen is van oordeel dat het activerende effect van de maatregel beperkt dreigt te blijven. Er zijn ook andere drempels om de arbeidsmarkt te betreden, zoals de kostprijs van de kinderopvang en de toegang tot mobiliteit. Er is ook het sterke vermoeden dat de jaarlijkse premie van 600 euro minder impact zal hebben dan een maandelijkse premie van 50 euro. De maandelijkse premie is tastbaarder en maakt het verschil tussen werken en niet werken helderder.

Inzake de interregionale mobiliteit verwijst Caroline Gennez naar de eerdere Vlaamse jobkorting, die volgens de Europese Commissie discriminerend was. Daarom stelt de Vooruitfractie voor dat zowel de woonplaats als de werkplaats worden gehanteerd als criterium om recht te hebben op de jobbonus. Het lid verwijst daarbij naar eerdere pleidooien in de commissie om Brusselse en Waalse werkzoekenden toe te leiden naar de Vlaamse arbeidsmarkt om de arbeidskrapte mee op te lossen. Het lijkt voor het lid evident dat deze werknemers ook recht zouden hebben op de premie als ze in Vlaanderen komen werken.

Samengevat stelt Caroline Gennez dat de Vooruitfractie het ontwerp van decreet het voordeel van de twijfel geeft. Koopkrachtversterkend is de maatregel zeker, het activerende karakter ervan valt nog af te wachten. Als de Vlaamse Regering echt naar 80 procent werkzaamheidsgraad wil gaan dan zullen er nog flankerende maatregelen moeten worden genomen inzake opleiding, kinderopvang en openbaar vervoer om mensen duurzaam aan het werk te krijgen en te houden.

Tussenkomen van Tom Ongena

Tom Ongena stelt dat werken beter belonen een van de kernpunten van het kiesprogramma van Open Vld en van het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 was.

Open Vld is dan ook tevreden met de totstandkoming van de jobbonus. Het betreft een lastenverlaging van om en bij 200 miljoen euro. De lastenverlaging gaat bovendien naar mensen die aan de slag zijn of gaan en die de verlaging het meeste nodig hebben. Het gaat om niet minder dan 733.000 Vlamingen, ongeveer een op de drie werkende Vlamingen. Bovendien gaat het om een aanzienlijk bedrag dat de betrokkenen ook effectief gaat helpen. Voor tweeverdieners kan het gaan om 1200 euro per jaar.

De maatregel heeft ook een dubbel effect. Enerzijds wordt de koopkracht, die nu onder druk staat, aangezwengeld en anderzijds worden meer mensen naar de arbeidsmarkt geleid. De krapte op de arbeidsmarkt is een permanent gegeven geworden en veel sectoren zijn op zoek naar extra mankracht. De lijst van knelpuntberoepen wordt steeds langer. De jobbonus is uiteraard niet het enige middel om mensen naar de arbeidsmarkt te leiden maar wel een belangrijke stimulans. Het is een bijkomende financiële stimulans om een uitkering in te ruilen voor een loon en een arbeidsplaats. Arbeid is een van de beste waarborgen tegen armoede.

Naast de werkloosheidsval is er uiteraard ook de promotieval. Daarom kan de Open Vld-fractie zich vinden in de degressiviteit van de jobbonus.

Het lid kijkt ook naar de jobbonus plus voor startende zelfstandigen. Het is goed dat het beleid mensen aanmoedigt om te kiezen voor zelfstandig ondernemerschap, wat een risicovolle stap is die moet worden aangemoedigd.

De Open Vld-fractie zal dit ontwerp van decreet dan ook met volle overtuiging goedkeuren en rekent dan ook op een vlotte uitvoering ervan. Wat dat betreft sluit het lid zich aan bij Caroline Gennez die pleit voor een nagenoeg automatische toekenning van de jobbonus.

Tot slot herhaalt Tom Ongena een vraag die hij al in eerdere debatten heeft gesteld. Het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 stelt dat sociale voordelen verder afhankelijk zullen worden gemaakt van de hoogte van het inkomen en niet langer van het sociaal statuut. Op die manier kunnen inactiviteitsvallen worden vermeden en kan worden voorkomen dat voor een werkzoekende niet werken lonender is dan werken. Hoe staat het met dit voornemen? Het lid verwijst naar het rapport dat hierover werd opgesteld in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging en naar het voornemen om over deze problematiek met de Federale Regering aan tafel te gaan zitten. De Vlaamse Regering zal deze oefening met de nodige precisie moeten doorvoeren.

Tussenkoms van Björn Rzoska

Björn Rzoska zegt dat de Groenfractie de doelstellingen van het ontwerp van decreet kan onderschrijven. Hij verwijst daarvoor naar de doelstellingen om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken en om de koopkracht te verhogen voor de laagst betaalden op de arbeidsmarkt.

De vraag blijft echter of de maatregel die nu voorligt daartoe de meest efficiënte en effectieve maatregel is. Zal de voorgestelde maatregel de door de Vlaamse Regering beoogde effecten ressorteren? De Groenfractie is daar minder van overtuigd. Door Caroline Gennez werd al verwezen naar de opinies van de arbeidsmarktspecialisten zoals de hoogleraren Ive Marx en André Decoster.

André Decoster maakte hierover een studie onder de titel 'Een verlaging van de Vlaamse personenbelasting' die nog steeds op de webstek www.finvlaanderen.be is terug te vinden. Een van de drie onderzochte pistes betrof de invoering van de jobbonus. De conclusie was niet zo helder. André Decoster betwijfelt heel sterk dat de twee doelstellingen die de Vlaamse Regering vooropstelt hiermee zouden worden behaald. Het ging daarbij om een belangrijk budget, dat nu wel lager wordt ingeschat.

De modaliteiten voor de toekenning van de jobbonus werden aangepast. De bedoeling van de Vlaamse Regering zou zijn om dertigduizend extra mensen aan het werk te krijgen. Is het voorstel dat nu voorligt opnieuw voorgelegd aan de experts om de effecten te simuleren?

Wat betreft het gevaar op een promotieval verwijst het lid naar de opmerkingen van arbeidsmarktspecialisten dat voor bepaalde inkomensdecielen mogelijk tot 80 procent fiscaal kan worden afgeroomd. Het kan niet de bedoeling zijn dat het effect van de Vlaamse maatregel door het federale niveau zwaar wordt gereduceerd. Het lid heeft begrepen dat er contact is geweest met federaal minister van Financiën Vincent Van Peteghem, maar de loutere melding dat de vraag aan hem is gesteld, vindt Björn Rzoska vaag.

De memorie van toelichting verwijst ook naar de armoedetoets. Er zijn naar schatting driehonderdduizend werkende armen in Vlaanderen. Hun globaal gezinsinkomen is laag in verhouding tot hun gezinssituatie. Heeft de Vlaamse Regering dit ontwerp van decreet voorgelegd aan wetenschappers zoals Wim Van Lancker,

professor Sociaal werk en sociaal beleid aan de KU Leuven, die de impact van de maatregel kan berekenen? Dat blijkt niet echt uit de algemene verwijzing naar de armoedetoets in de memorie van toelichting.

Dat enkel werknemers die hun woonplaats hebben in het Vlaamse Gewest in aanmerking komen, stuit op kritiek bij de Groenfractie. Het kan niet dat er op dezelfde werkvloer met twee snelheden wordt gewerkt, werknemers doen dan hetzelfde werk maar hebben niet hetzelfde inkomen. Uit het antwoord van de Vlaamse Regering op het advies van de SERV valt eigenlijk ook niet af te leiden waarom de Vlaamse Regering kiest voor de woonplaats als criterium en niet voor de werkplaats. Het lid begrijpt uit het advies dat de sociale partners pleiten voor het hanteren van beide criteria. Het is ook in strijd met het standpunt dat de interregionale arbeidsmarkt moet worden aangesproken.

Björn Rzoska vindt het jammer dat het ontwerp van decreet tot regeling van de toekenning van de jobbonus plus aan startende zelfstandigen niet tegelijk met het voorliggende ontwerp van decreet kan worden besproken.

De Groenfractie zal zich onthouden bij de stemming over het ontwerp van decreet tenzij er op een aantal pertinente vragen een positief antwoord komt. Een maatregel met een dergelijke budgettaire impact moet stevig worden onderbouwd.

Tussenkomst van Axel Ronse

Axel Ronse deelt de twijfel van Björn Rzoska over de vraag of deze maatregel wel de meest efficiënte is. De reden waarom hij twijfelt, is misschien wel anders. Axel Ronse is van mening dat de federale overheid de personenbelasting zo zou moeten hervormen dat de werknemers met de laagste inkomens netto beduidend meer overhouden. Omdat de federale overheid in gebreke blijft, gaat de Vlaamse Regering dan maar voor een suboptimale oplossing die Vlaanderen – jobbonus plus voor startende zelfstandigen inbegrepen – ongeveer 350 miljoen euro zal kosten.

Eurostat publiceerde recent de cijfers over de werkzaamheidsgraden. België bungelt helemaal aan de staart. Gelukkig scoort Vlaanderen met 75 procent nog hoger dan het Europese gemiddelde. Hoewel de cijfers in het Waalse en Brusselse Gewest een stuk lager liggen, is er daar geen animo om een jobbonus of andere arbeidsmarkthervormingen door te voeren. Dezelfde partijen doen er op federaal niveau alles aan om Vlaamse arbeidsmarkthervormingen te blokkeren.

De Vivaldiregering maakt het volgens het lid door een aantal maatregelen nog moeilijker om een effectieve jobbonus uit te werken, met name door het optrekken van de laagste uitkeringen en de brutominimumlonen.

Axel Ronse heeft dan ook een aantal vragen. Hoe worden de federale maatregelen die een impact hebben op de Vlaamse jobbonus en de effectiviteit ervan gemonitord?

Hoe zit het met de fiscale vrijstelling van de maatregel? Daarover is er absoluut nog geen duidelijkheid. Dekkt het principiële akkoord van de federale minister van Financiën de hele Federale Regering of enkel minister Vincent Van Peteghem?

Heeft Vlaanderen de nodige machtigingen om te beschikken over data om de rekeningen van de betrokken rechthebbenden te verwerken?

Hoe zal men de communicatie verzorgen zodat rechthebbenden tijdig hun rekeningnummer registreren?

Wat is de timing van de uitvoeringsbesluiten en wat is de timing voor de jobbonus plus voor startende zelfstandigen? Axel Ronse wil weten waarom het nuttig is dat de Vlaamse overheid werknemers met een arbeidsovereenkomst een bonus zou geven om als ondernemer te starten.

Tussenkomen van Ilse Malfroot

Ilse Malfroot vindt het een goede zaak dat de Vlaamse Regering haar nek uitsteekt om de koopkracht van de mensen met de laagste lonen te ondersteunen. Het is ook een symbolisch belangrijke maatregel omdat Vlaanderen hiermee toont dat het zijn activeringsbeleid zelf in de hand neemt, los van het federale beleid.

Wil men werken echt meer lonend maken en de werkzaamheidsgraad echt verhogen dan moet Vlaanderen volledig bevoegd worden voor het arbeidsmarktbeleid, inclusief de bevoegdheid om aan de fiscaliteit te sleutelen. Daarom stelt het lid de vraag aan minister Hilde Crevits of deze jobbonus een opstap is naar meer Vlaamse bevoegdheden inzake het arbeidsmarktbeleid.

Het activerende effect van de jobbonus zal moeten worden afgewacht. De verwachting is dat als de federale overheid de uitkeringen verhoogt, de werkloosheidsval niet wordt weggewerkt. Niet alleen moet de maatregel worden gemonitord op zijn doeltreffendheid maar ook op zijn doelmatigheid. De kostprijs van de maatregel moet in verhouding staan tot de te verwachten output. Het lid kondigt aan dat de Vlaams Belangfractie dit zal opvolgen en verwacht dat er tussentijdse evaluaties komen. Is dat het geval?

Het toekennen van de jobbonus in de vorm van een jaarlijkse bonus wekt verwondering. Hoe dichter de uitkering van de premie ligt bij de geleverde arbeidsprestatie hoe meer zichtbaarheid en impact de maatregel heeft.

Een informatiecampagne zal de rechthebbenden misschien wel leiden naar Mijn Burgerprofiel om hun rekeningnummer door te geven maar het lid vermoedt dat dit toch met de nodige administratieve rompslomp en fouten gepaard zal gaan. Hoe wordt die informatiecampagne vormgegeven?

De Vlaams Belangfractie vindt het geen goed idee om de jobbonus voor zelfstandigen niet via deze inkomensondersteunende maatregel uit te werken. Wanneer zal de aanvullende jobbonus plus voor startende zelfstandigen worden uitgerold?

Dat verdiensten uit een bijberoep niet meetellen voor het toekennen van de jobbonus vindt de fractie ook geen goede zaak. De Vlaamse Regering zou dit te ingewikkeld te vinden op het vlak van gegevensverzameling en berekening. Dat wijst op de gebrekkige gegevensdeling met het federale niveau, wat opnieuw aantoonst dat de bevoegdheid hier bij Vlaanderen moet komen te liggen.

Inzake het woonplaatscriterium volgt de fractie wel de keuze van de Vlaamse Regering en dus niet de aanbeveling van de SERV om het werkplaatscriterium te hanteren om de interregionale arbeidsmobiliteit te bevorderen. De regeringen van de andere gewesten kunnen ook ondersteunende maatregelen invoeren. Het is niet aan de Vlaamse belastingbetaler om de inspanningen te financieren om meer Walen en Brusselaars aan het werk te krijgen.

Het advies van de Raad van State is erg kritisch voor het ontwerp van decreet. De jobbonus past volgens het administratieve rechtscollege niet in de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest inzake economisch beleid en tewerkstellingsbeleid. Dit wijst nog eens op de versnippering van de bevoegdheden inzake het arbeidsmarktbeleid. De Vlaamse Regering argumenteert dat de jobbonus een noodzakelijk instrument is in het economisch en tewerkstellingsbeleid, met name een instrument

om werknemers met lage inkomens te ondersteunen. Het Vlaams Belang kan zich vinden in de beweegredenen van de Vlaamse Regering maar vreest rechtsonzekerheid inzake de jobbonus.

Ilse Malfroot besluit dat de Vlaams Belangfractie het ontwerp van decreet zal goedkeuren.

Tussenkomen van Anke Van dermeersch

Anke Van dermeersch sluit zich aan bij de tussenkomst van Ilse Malfroot maar heeft enkele aanvullende vragen over de financiële aspecten. Waarom is er bijvoorbeeld gekozen voor een bonus in plaats van een verrekening in de personenbelasting of een toekenning via de bedrijfsvoorheffing? In de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet wordt geargumenteed dat die pistes niet werden gekozen om complexiteit te vermijden. Het lid vindt dat merkwaardig omdat de Bijzondere Financieringswet toelaat dat de gewesten afcentiemen en opcentiemen heffen op de personenbelasting. Dat is ook de reden waarom de personenbelasting als een samengevoegde belasting wordt beschouwd. Het is vreemd dat de Vlaamse Regering niet voor een van deze alternatieven heeft gekozen want dan zou de premie veel gemakkelijker automatisch kunnen worden berekend en toegekend. Het zou veel administratieve rompslomp vermijden. Wat is de reden voor die keuze? Als het geen profileringsdrang is, wat zijn de andere redenen?

De jobbonus staat daarmee ook haaks op de belofte van de Vlaamse Regering tot administratieve en bestuurlijke vereenvoudiging. De keuze voor de jobbonus leidt tot onnodige administratieve werklast en extra overheadkosten. Anke Van dermeersch leidt daaruit af dat over de zesde staatshervorming niet goed is onderhandeld en dat dit tot inefficiënt bestuur leidt. En zelfstandige Vlaamse staat had een verrekening kunnen doorvoeren op de personenbelasting.

In feite gaat het hier opnieuw om een subsidie. De Vlaamse Regering heeft nochtans aangekondigd van het doorlichten van de subsidiestromen een prioriteit te maken.

Een goede raming van de kostprijs van de maatregel lijkt te ontbreken. Uit het advies van de SERV valt af te leiden dat er oorspronkelijk 350 miljoen euro was gereserveerd voor de jobbonus. De Vlaamse Regering gaf in een nota dan weer aan dat ze de kostprijs van de jobbonus op 181,6 miljoen euro raamt. Stemt dit bedrag overeen met het oorspronkelijke uitgangspunt van de jobbonus? Wat is de impact van de beslissing om de maandelijkse loongrens voor het verkrijgen van de maximale premie van 600 euro, van 1700 euro naar 1800 euro op te trekken?

In de begrotingsopmaak 2022 staat volgens het lid dat een van de te nemen maatregelen het afschaffen van de bestaande jobbonus voor zelfstandigen betreft, met een budgettaire impact van 390 miljoen euro in 2021 en 336 miljoen euro in 2022. Daartegenover staat in de begrotingsopmaak 2022 15 miljoen euro ingeschreven voor de jobbonus voor startende zelfstandigen. Dat is volgens het lid een zeer povere compensatie. De kostprijs van de maatregel is 139 miljoen euro netto en dat gaat ten nadele van de Vlaamse zelfstandigen. Er is dan wel een jobbonus plus voor startende zelfstandigen aangekondigd, maar omdat de Raad van State een bijzonder kritisch advies heeft gegeven over de bevoegdheid bestaat de kans dat die maatregel voor zelfstandigen nooit zal worden gerealiseerd. Wat als de zaak wordt voorgelegd aan het Grondwettelijk Hof? De twee jobbonussen had men volgens Anke Van dermeersch het best in één ontwerp van decreet aan het Vlaams Parlement voorgelegd.

Tussenkomst van Kim De Witte

Kim De Witte stelt vast dat alle partijen het idee delen dat werken moet lonen. Dat is nu te weinig het geval voor een aantal werknemers in de schoonmaak, de horeca, de distributie, het transport, de handel enzovoort. De PVDA-fractie staat achter een verhoging van het inkomen van deze werknemers maar is geen groot voorstander van de voorliggende jobbonus.

Vooreerst stelt hij met arbeidsmarktexpert Ive Marx vast dat voor veel werknemers dit type van financiële prikkel moeilijk te begrijpen is. Het is de bedoeling van de Vlaamse Regering dat mensen dit integreren in hun keuze om deel te nemen aan de arbeidsmarkt. Uit empirisch onderzoek blijkt dat een heel belangrijke fiscale bonus voor kortgeschoolden in de Verenigde Staten (6000 dollar boven op een arbeidsinkomen van 20.000 dollar) heel weinig effect heeft gehad op de activering van die groep.

De jobbonus komt boven op de werkbonus van de federale overheid. Het argument dat er geen sprake zal zijn van een promotieval vindt het lid niet overtuigend. Ook professor André Decoster twijfelt aan de effectiviteit van de maatregel.

Dat mensen met een laag inkomen extra middelen krijgen, steunt de PVDA volledig maar de fractie vindt het bizar dat de gemeenschap daarvoor moet opdraaien en niet de bedrijven. Ondanks de crisis kunnen een aantal bedrijven zeer goede cijfers voorleggen en kunnen ze grotere dividenden aan hun aandeelhouders uitkeren. Ondertussen blokkeert de federale overheid de mogelijkheid dat werknemers over een hoger loon onderhandelen en over de verhoging van de minimumlonen.

Daarom wil Kim De Witte een alternatief op tafel leggen: stop de loonblokkering in de sectoren en bedrijven die het goed doen en verhoog het minimumloon naar 14 euro per uur. Dat is anno 2022 geen overdreven bedrag en de drie vakbonden steunen die eis. Dat alternatief houdt enkel de afschaffing van een federale wet in en verhindert meteen ook de extra juridische problemen waarmee de Vlaamse overheid, voortgaande op het kritische advies van de Raad van State, zal worden geconfronteerd.

De PVDA zal dit ontwerp van decreet dus niet steunen. Om af te sluiten verwijst Kim De Witte naar het advies van het maatschappelijk relancecomité dat inzake de jobbonus aangaf dat er betere alternatieven zijn om de drempels naar werk te verlagen, zoals het optrekken van sociale toelagen in het groeipakket en het verlagen van de kostprijs van de kinderopvang.

Tussenkomst van Maurits Vande Reyde

Maurits Vande Reyde sluit zich aan bij de tussenkomst van zijn fractiegenoot Tom Ongena. Het lid is wel verwonderd over de inleiding van de tussenkomst van Axel Ronse, die sceptisch is over de maatregel omdat die eigenlijk van de federale overheid zou moeten komen. Volgens Maurits Vande Reyde maakt het voor iemand die voor een lager loon werkt niet uit vanwaar een extra belastingvermindering komt. De stelling als zou de federale overheid in dezen in gebreke blijven, klopt niet. De N-VA en Open Vld zaten samen in de vorige Federale Regering waarin tot de taxshift werd besloten. De laagste inkomens gingen er door de taxshift 146 euro netto per maand op vooruit. Dat is meer dan 1700 euro per jaar voor mensen die doorgaans netto 1300 euro per maand verdienen. Zes jaar later komt daar nu een bonus van 600 euro per jaar bij. Uiteraard moet dat op Vlaams niveau worden gefinancierd. Dat past toch ook in het idee van 'wat we zelf doen, doen we beter'?

Een tweede punt dat het lid wil maken betreft de causaliteit van de maatregel, namelijk meer mensen aan het werk krijgen door het verschil tussen werken en

niet werken te verhogen. Björn Rzoska vroeg zich af of er wel een verband is aangetoond tussen een daling van de belasting en meer mensen aan het werk, gelet ook op het grote budget dat daarvoor wordt uitgetrokken. Volgens Maurits Vande Reyde werd dezelfde discussie bij de taxshift gevoerd. Door wetenschappers werd daarbij aangegeven dat ze het effect van de taxshift niet kunnen isoleren maar daar mag men niet uit besluiten dat dat er geen effect is. Het lid is ervan overtuigd dat hoe groter het verschil is tussen werken en niet werken, hoe gemakkelijker mensen de stap naar de arbeidsmarkt zullen zetten. Veel wetenschappers delen de mening dat er op langere termijn wel degelijk een effect is. De vraag van onder meer Groen om de working poor vooruit te helpen, is volgens Maurits Van de Reyde het gemakkelijkst te realiseren door het verschil tussen werken en niet werken te vergroten.

Tussenkoms van Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne vindt dit een zeer belangrijk ontwerp van decreet. Volgens de laatste cijfers zijn er 733.258 rechthebbenden. Door de huidige crisis is het belang van het ontwerp van decreet nog toegenomen. De koopkracht staat nu heel sterk onder druk. Gelukkig is er in dit land de automatische loonindexering die wel tot gevolg heeft dat de bedrijven grotendeels deze crisis betalen, zegt hij tegen Kim De Witte. Dit betekent niet dat de koopkracht niet onder druk staat. De nu voorliggende maatregel is gepast om werkenden met een laag loon te belonen voor hun inspanningen zodat ze gemakkelijker in staat zijn om het hoofd boven water te houden in deze moeilijke tijden.

Inzake de bevoegdheidskwestie begrijpt het lid de Raad van State helemaal niet. De Vlaamse arbeidsmarkt kenmerkt zich door een hoge werkzaamheidsgraad waarin echter een aantal groepen de aansluiting bij de arbeidsmarkt nog onvoldoende vinden. Het gaat dan vooral om kortgeschoolden en mensen uit de zogenaamde kansengroepen. Vaak zijn ze tewerkgesteld in sectoren met lagere lonen. Daarom zorgt dit ontwerp van decreet ervoor dat deze doelgroepen een financiële stimulans krijgen om aan de slag te gaan of te blijven. Het ontwerp van decreet is volgens Robrecht Bothuyne dan ook het perfecte sluitstuk van het Vlaamse arbeidsmarkt-, activerings- en doelgroepenbeleid, wat duidelijk een Vlaamse bevoegdheid is. Wie de situatie op de regionale arbeidsmarkten in België objectief analyseert, stelt vast dat de verschillen groot zijn en dus een verschillend arbeidsmarktbeleid vragen.

De kritische opmerkingen van de arbeidsspecialisten zijn niet zonder grond. Er is inderdaad meer nodig dan een financiële prikkel. Er moet nog meer geïnvesteerd worden in opleidingen zowel voor werkzoekenden als voor werkenden, in de laagdrempelige toegang tot kinderopvang en onderwijs voor kinderen. Maar dat doet deze Vlaamse Regering ook, het is een en-en-verhaal.

Robrecht Bothuyne gaat verder in op de kritiek van de SERV op de keuze tussen de woonplaats en de werkplaats als criterium voor de jobbonus. Daarbij wordt het argument van de interregionale mobiliteit opgeworpen. Het lid is daar een groot voorstander van en kondigt een conceptnota over dit onderwerp aan. Interregionale mobiliteit is echter geen argument om mensen te stimuleren om in de file te gaan staan. Werknemers kunnen ook dichterbij hun arbeidsplaats gaan wonen en er door de jobbonus financieel voor worden beloond. Dat de jobbonus de interregionale mobiliteit in de weg zou staan, is een foute redenering.

De kritiek van Axel Ronse op het voorliggende ontwerp van decreet begrijpt Robrecht Bothuyne niet. Vlaanderen heeft inzake het arbeidsmarktbeleid eigen noden en eigen bevoegdheden. Daarom lijkt het hem ook logisch dat Vlaanderen een eigen beleid voert. Uiteraard is het zo dat Vlaanderen de jobbonus niet zal uitkeren als de Federale Regering niet kan waarborgen dat hij fiscaal wordt vrijgesteld. Het lid hoopt dan ook dat het overleg tussen de Federale en de Vlaamse Regering snel tot een goed einde wordt gebracht.

De CD&V-fractie zal dit ontwerp van decreet steunen net zoals de fractie het ontwerp van decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus plus voor startende zelfstandigen zal steunen.

2. Antwoorden

2.1. Antwoorden van minister Hilde Crevits

Minister *Hilde Crevits* bedankt de commissieleden voor de brede steun voor het ontwerp van decreet. De vraag werd gesteld of het decreet wel juridisch zou standhouden. De minister benadrukt dat de Vlaamse Regering niet aan deze hele goedkeuringsprocedure zou begonnen zijn, mocht ze er niet van overtuigd zijn dat het ontwerp van decreet de juridische toetsing zal doorstaan. Het advies van de Raad van State was weliswaar scherp. Na kennisname van dit advies werd beslist om een extra juridisch advies in te winnen en daaruit bleek dat er wel degelijk sterke argumenten zijn voor de voorgestelde maatregel. Het dossier werd daar extra mee onderbouwd.

De minister antwoordt aan Axel Ronse dat het toch belangrijk is de eigen bevoegdheid zo offensief mogelijk uit te oefenen. De voorgestelde maatregel is zeer relevant voor het realiseren van een sterkere arbeidsmarkt in Vlaanderen. Niet alleen het federale niveau heeft daarin verantwoordelijkheden, ook Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid nemen.

Wat de opmerking over het loonbegrip betreft, bevestigt de minister dat de Vlaamse Regering zich met de grens van 1800 euro aligneert op wat voor de federale werkbonus wordt gehanteerd.

Met betrekking tot het risico op non-take-up, stelt de minister dat zodra de Vlaamse overheid over het rekeningnummer van de in aanmerking komende werknemers beschikt alles automatisch verloopt. De regeling is zo uitgewerkt dat men de rekeningnummers opvraagt om zo weinig mogelijk fouten te maken. Het zou niet geoorloofd zijn om op verkeerde rekeningen uit te betalen.

Over de problematiek van de tijdelijk werklozen is ook binnen de Vlaamse Regering gedebatteerd. De coronacrisis is immers een feitelijkheid die de betrokkenen gewoon overkomen is. Maar finaal is beslist om consequent enkel te blijven kijken naar de gewerkte periodes. Er zijn ook mensen die tijdens die coronaperiode een andere job hebben uitgeoefend. Hun inkomen uit die activiteit wordt mee in rekening gebracht wanneer wordt nagegaan of ze voor dat jaar in aanmerking komen voor de jobbonus.

De stelling dat de Vlaamse Regering de problematiek van de promotieaval minimaliseert, is fout. De Vlaamse Regering is zich daar terdege van bewust en heeft daarom de toekenning van de jobbonus degressief gemaakt en het loonbegrip afgestemd op de federale regeling voor de werkbonus. De in het ontwerp van decreet voorgestelde regeling wijkt daardoor af van hetgeen initieel in het regeerakkoord was voorzien. Door de marges aan te passen, kon men het effect van de maatregel maximaliseren en kunnen meer werknemers de jobbonus krijgen. Met de aangekondigde monitoring van de effectiviteit van de maatregel wil de minister ook kort op de bal spelen.

De minister verklaart niet ongevoelig te zijn voor de kritiek van de arbeidsmarkt-experten. Wel is het zo dat de deskundigen niet over alles dezelfde mening hebben. Ive Marx is zeer sceptisch over de maatregel, andere experts zijn dat minder. De minister is het wel eens met de stelling dat om alle mensen aan de slag te krijgen er, naast de loondrempel, ook andere drempels moeten worden weggewerkt. Ze verwijst naar het recente akkoord van de sociale partners 'Iedereen nodig, ieder-

een mee' dat beoogt de arbeidskrachte om te zetten in arbeidskansen. In dit opzicht is de Vlaamse jobbonus wel degelijk een goede maatregel maar zeker geen alleen-zaligmakende oplossing.

Het voorstel om niet met een jaarlijkse bonus te werken maar maandelijks 50 euro uit te betalen, vindt de minister begrijpelijk. Maar het probleem is dat men pas tien maanden later de correcte informatie heeft om te bepalen wie rechthebbende is. Het in één keer uitbetalen van het bedrag van 600 euro heeft ook voordelen. Dat bedrag is volgens de minister immers voldoende substantieel om echt aantrekkelijk te zijn. Het kan mensen er zeker toe aanzetten om de sprong naar de arbeidsmarkt te maken.

Verder is er de discussie of de woonplaats dan wel de plaats van tewerkstelling het beste criterium is. De minister benadrukt dat het de bedoeling is om te focussen op mensen die in het Vlaamse Gewest wonen. Het is niet de bedoeling dat de Vlaamse Regering zich mengt in het activeringsbeleid van de andere regio's. Ieder gewest moet zijn bevoegdheid invullen zoals het dat zelf wil. Bij de monitoring van de implementatie van de maatregel zal ook naar het budgettaire effect worden gekeken. De minister sluit niet uit dat er daarna bijsturingen komen. Maar de nu uitgezette lijn is helder: het gaat om mensen die in Vlaanderen wonen en die men maximaal wil stimuleren om aan het werk te gaan of te blijven.

Wat betreft de mogelijke onderbenutting van het uitgetrokken budget verzekert de minister dat alles eraan zal worden gedaan om via alle mogelijke kanalen de rechthebbenden ervan te overtuigen hun rekeningnummer door te geven. In dat verband is ook contact opgenomen met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. Het is uitdrukkelijk de bedoeling om niet enkel zo veel mogelijk mensen, maar ook en vooral de meest kwetsbaren te bereiken.

In antwoord op het pleidooi van Tom Ongena om sociale tegemoetkomingen niet aan het statuut maar aan het inkomen te koppelen, verwijst de minister naar eerdere vragen daarover in de commissie. In het Departement WSE zijn er maar heel weinig premies die aan een statuut zijn gekoppeld. Dat fenomeen doet zich eerder op andere beleidsdomeinen voor. Zelf is de minister er alleszins ook voorstander van om premies te koppelen aan het inkomen, veeleer dan aan statuten.

De minister kan begrip opbrengen voor de bekommernissen van Björn Rzoska. Die leefden trouwens ook bij de Vlaamse Regering. Maar ondertussen is het instrument al grondig bijgestuurd ten aanzien van het initiële opzet. Zoals het nu is geconcipeerd, kan het volgens de minister wel degelijk een verschil maken, naast een mix van andere beleidsmaatregelen.

Wat de kritiek van de arbeidsmarktspecialisten betreft, herhaalt de minister dat uit herhaaldelijk overleg is gebleken dat ze het niet over alles eens zijn. Wel waren ze eensgezind kritisch over het feit dat men oorspronkelijk van plan was om één regeling uit te werken voor zowel loontrekkenden als zelfstandigen. Daarom is de maatregel voor de zelfstandigen uit het voorliggende ontwerp van decreet gehaald. Voor hen komt er de zogenaamde jobbonus plus die in een ander ontwerp van decreet wordt uitgewerkt. Het nu voorliggende ontwerp van decreet focust op de laagste inkomens en daarmee wordt grotendeels tegemoetgekomen aan de vraag van de arbeidsmarktexperten om gericht in te grijpen.

De reden waarom de jobbonus voor de startende zelfstandigen uit het voorliggende ontwerp van decreet is gehaald, is ook omdat het zeer moeilijk is om het inkomen van een zelfstandige te bepalen.

Er zijn natuurlijk ook simulaties uitgevoerd door het Departement WSE. De minister drukt haar waardering uit voor het vele werk van hoge kwaliteit dat de specialisten van het departement hebben geleverd. In die simulaties is ook rekening

gehouden met de loonstijgingen en de effecten van het interprofessioneel akkoord. Maar het blijft natuurlijk moeilijk te voorspellen wat het effect precies zal zijn. De communicatie over de maatregel is natuurlijk ook erg belangrijk.

Er zal verder goed worden opgevolgd of er federale maatregelen worden genomen die potentieel het risico van een promotieval zouden kunnen vergroten.

Wat betreft de fiscale behandeling van de jobbonus verwijst de minister naar het kip-en-eiverhaal. Er is contact opgenomen met federaal minister van Financiën Vincent Van Peteghem die heeft gezegd positief te staan tegenover een fiscale vrijstelling. Die vrijstelling was opgenomen in een ontwerp van wet houdende diverse fiscale bepalingen, waaruit de minister afleidt dat de Federale Regering ermee akkoord ging. In zijn advies over dat federale wetsontwerp wees de Raad van State echter op enkele problemen. De Federale Regering heeft daarop beslist om te wachten tot de decretale basis voor de Vlaamse jobbonus was gerealiseerd. Het dossier zal worden hernomen eens de decretale basis in orde is. De minister herhaalt en benadrukt dat de jobbonus niet zal worden uitbetaald als hij federaal wordt wegbelast. Dan zou het immers een totaal zinloze kostenpost zijn waar geen enkel activerend effect van uitgaat.

De armoedetoets werd niet meer specifiek uitgevoerd, wel zijn er intense contacten geweest met de armoedeorganisaties, ook om de mensen in armoede te bereiken. Voor mensen met een gering inkomen is 600 euro wel degelijk een substantieel bedrag.

De Vlaamse Regering kan op elk moment de loongrenzen aanpassen. De minister is er trots op dat de Vlaamse Regering zich heel specifiek richt op de meest kwetsbare groep. Hoe lager het inkomen, hoe groter het belang en effect van elke euro. De Vlaamse Regering gebruikt maximaal haar eigen bevoegdheden om de Vlaamse arbeidsmarkt te activeren. Die Vlaamse arbeidsmarkt heeft eigen kenmerken en behoeft derhalve ook eigen recepten.

Wat betreft de timing kan de minister melden dat het eerste uitvoeringsbesluit momenteel in de fase van adviesverlening zit. Het advies van de SERV is al ontvangen. Er wordt nog gewacht op het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens om het ontwerp van besluit voor advies aan de Raad van State voor te leggen.

De minister begrijpt niet waarom Kim De Witte zich verzet tegen de Vlaamse jobbonus. Een extra netto-inkomen voor de laagste inkomenscategorieën, lijkt haar immers een zeer belangrijke maatregel. De komende maanden zal er een sterk communicatieplan worden uitgewerkt om de doelgroep te bereiken. De poets-hulpen die aan de slag zijn in de dienstenchequesector zullen allicht de jobbonus krijgen, hun inkomen is immers vrij laag. De dienstenchequesector ressorteert onder de Vlaamse bevoegdheid wat de ondersteuning van de werkgevers betreft.

2.2. *Antwoorden van minister Matthias Diependaele*

Minister *Matthias Diependaele* antwoordt op de vraag van Caroline Gennez en Björn Rzoska of de jobbonus de meest efficiënte maatregel is. Dat is voor de minister zeker het geval bij de huidige bevoegdheidsverdeling tussen de federale en de Vlaamse overheid. Op de vraag of dit op zich de best denkbare maatregel is om de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen te verhogen, antwoordt de minister ontkennend. Het beste instrument zit momenteel echter op het federale niveau. Vlaanderen wil zijn bevoegdheden zo ruim mogelijk invullen en dan is dit wel degelijk het beste instrument om de werkzaamheidsgraad op te krikken.

Ook de juridische robuustheid van de maatregel staat volgens de minister buiten kijf. Het juridisch onderbouwde antwoord op het strenge advies van de Raad van State houdt steek.

De noodzaak om deze maatregel te nemen, wordt nog onderstreept door de recente cijfers van Eurostat over de werkzaamheidsgraad. De cijfers voor België zijn niet goed. Het Vlaamse Gewest scoort beter maar toch stelt er zich een probleem.

De minister onderschrijft de door Caroline Gennez naar voren gebrachte bekommernis over het vermijden van non-take-up. Daartoe is het onontbeerlijk dat de Vlaamse overheid de beschikking heeft over de rekeningnummers van de betrokkenen. Er is een campagne gepland om de rechthebbenden te informeren. Het moet duidelijk zijn dat het geenszins de bedoeling is om onderbenutting te organiseren.

De cijfers waarop de Vlaamse overheid zich voor de berekening moet baseren, zijn pas na tien maanden stabiel bij de RSZ. Die stabiliteit is absoluut nodig om te voorkomen dat er frequent terugvorderingen moeten gebeuren bij de doelgroep van mensen met een laag inkomen. Tegelijk impliceert dit dat het moeilijk is om de premie onmiddellijk uit te betalen, dat wil zeggen zo dicht mogelijk bij het tijdstip van de geleverde arbeidsprestaties. Een maandelijks uitbetaling zou betekenen dat de jobbonus wordt uitbetaald tien maanden na de maand waarop hij betrekking heeft.

De minister onderschrijft het pleidooi van Tom Ongena om bij het toekennen van tegemoetkomingen te kijken naar het inkomen in plaats van naar het statuut. Het voorliggende ontwerp van decreet is volgens de minister daartoe zeker een eerste aanzet.

Ook de promotieval wordt deels opgevangen met de voorgestelde maatregel. En zoals al vermeld, gaat het plan niet door als er geen fiscale vrijstelling komt.

Wat betreft de vraag naar een armoedetoets lijkt het de minister evident dat het toekennen van 600 euro moeilijk een negatieve maatregel voor de doelgroep van mensen met een laag inkomen kan zijn.

De minister had de indruk dat Anke Van dermeersch pleitte voor een federale maatregel of zelfs federale recuperatie van de maatregel. Hij verzet zich daartegen. De Vlaamse Regering moet haar verantwoordelijkheid nemen en daarbij de belangen van de Vlamingen voor ogen houden. Ze moet daar met haar bevoegdheden en instrumenten maximaal op inspelen. Maar uiteraard zou de minister graag meer bevoegdheden inzake het arbeidsmarktbeleid willen.

De suggestie om via de bedrijfsvoorheffing te werken is niet evident omdat die vaak negatief is. Dat is bijvoorbeeld het geval als er in het gezin veel kinderen of kinderen met een handicap zijn. De suggestie om via de opcentiemen te werken, is evenmin haalbaar omdat dan alle Vlaamse belastingbetalers recht zouden hebben op een vermindering. Dan is het geen gerichte maatregel meer.

De minister is het grotendeels eens met de tussenkomst van Maurits Vande Reyde, maar met de nuance dat de taxshift is doorgevoerd via het aanpassen van de belastingschijven. Iedereen, dus ook de uitkeringstrekkers, werd daar beter van. Met de voorliggende maatregel is het de bedoeling om het verschil tussen werken en niet werken zo groot mogelijk te maken. Deze maatregel is dus veel gericht.

2.3. Repliek

Anke Van dermeersch repliceert dat ze tijdens haar tussenkomst duidelijk heeft gesteld heeft dat het Vlaams Belang voorstander is van een zelfstandige Vlaamse staat omdat dat de beste waarborg is voor een deugdelijk en duidelijk bestuur.

III. Artikelsgewijze bespreking

De commissie stemt in met de door minister Hilde Crevits voorgestelde technische correctie bij artikel 5, §3. In de eerste regel worden de woorden "moet worden verstaan" vervangen door de woorden "wordt verstaan".

Robrecht Bothuyne licht amendement 1 tot en met 13 toe, die mee werden ingediend door Axel Ronse, Tom Ongena, Allessia Claes, Kurt Vanryckeghem en Philippe Muyters (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1204/2). Het betreft amendementen van technische aard die voortvloeien uit een legistiek advies van de diensten van het Vlaams Parlement. Ze ondersteunen volgens het lid mee de juridische robuustheid van het ontwerp van decreet.

Amendement nr. 1 strekt ertoe in artikel 2 de zinsnede "begunstigden:" te vervangen door de zinsnede "begunstigde: de natuurlijke persoon die behoort tot een van". Het meervoud begunstigden zou verkeerdelijk de indruk kunnen wekken dat de jobbonus geen individueel recht is.

Amendement nr. 2 strekt ertoe aan artikel 2 een punt 5° toe te voegen met een definitie van de jobbonus.

Amendement nr. 3 strekt ertoe in artikel 3, 3°, het woord "werknemers" te vervangen door de woorden "natuurlijke personen".

Amendement nr. 4 tot en met 10 en 12 strekken ertoe in de voorgestelde tekst in artikel 5, 7, 8, 9, 10, 11, 15 en 19 telkens het woord "premie" te vervangen door het woord "jobbonus". *Robrecht Bothuyne* licht toe dat in het opschrift van het ontwerp van decreet de term jobbonus staat terwijl in het beschikkend gedeelte overwegend de term premie wordt gebruikt. Het is aangewezen een uniforme terminologie te hanteren in het ontwerp van decreet.

Amendement nr. 11 strekt ertoe in artikel 16, 4°, het woord "met" te vervangen door de woorden "geregistreerd bij". Het betreft een taalkundige rechtzetting.

Amendement nr. 13 op artikel 20 strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 21/3 van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht de verwijzing naar het decreet tot regeling van de toekenning van een jobbonus te specificeren door te verduidelijken dat het om de premie, vermeld in artikel 3 van het decreet, gaat.

Amendement nr. 1 tot en met 13 worden aangenomen met 21 stemmen.

Artikel 1 tot en met 22 worden aangenomen met 20 stemmen bij 1 onthouding.

IV. Eindstemming

Het gewijzigde ontwerp van decreet tot regeling van de toekenning van een job-bonus wordt aangenomen met 20 stemmen bij 1 onthouding.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Tom ONGENA,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

DmfA	Déclaration multifonctionnelle/multifunctionele Aangifte
eID	elektronische identiteitskaart
Eurostat	statistical office of the European Union
HERMREG	Harmonised Econometric Research for Modeling Regions
JoKER	kind- en jongereneffectrapport
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VLABEL	Vlaamse Belastingdienst
WSE	Werk en Sociale Economie

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 2° begunstigde: de natuurlijke persoon die behoort tot een van de categorieën van personen, vermeld in artikel 3;
- 3° refertejaar: het jaar op basis waarvan de jobbonus wordt berekend;
- 4° dienstenintegrator: een instantie als vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator;
- 5° jobbonus: de premie, vermeld in artikel 3.

Hoofdstuk 3. Bepalingen over de doelgroep en de premie

Art. 3. Conform de voorwaarden, vermeld in dit decreet, en de uitvoeringsbesluiten ervan, wordt een jobbonus in de vorm van een premie toegekend aan begunstigten die behoren tot een of meer van de volgende categorieën:

- 1° de werknemers die onderworpen zijn aan een van de volgende regelingen:
 - a) de regeling, vermeld in artikel 21, §1, 1° tot en met 3° en 5°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers;
 - b) de regeling, vermeld in artikel 1, 1° en 3°, van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij;
- 2° de natuurlijke personen, vermeld in artikel 3bis, 7, 8 en 9 tot en met 15 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;
- 3° de natuurlijke personen die zijn tewerkgesteld in een lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte, en in principe dagelijks of minstens één keer per week terugkeren naar hun hoofdverblijfplaats, vermeld in artikel 4, 1°, van dit decreet.

Art. 4. De begunstigten voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- 1° ze zijn gedomicilieerd in het Vlaamse Gewest op 1 januari van het jaar dat volgt op het refertejaar;
- 2° ze voldoen aan de voorwaarden van het gemiddelde maandelijks brutoloon of het gemiddelde maandelijks inkomen, vermeld in artikel 5 van dit decreet;
- 3° ze hebben de leeftijd, vermeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 23 december 1996 tot uitvoering van de artikelen 15, 16 en 17 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, niet bereikt op de eerste dag van het kwartaal waarin de prestaties worden verricht.

Art. 5. §1. De jobbonus voor de begunstigten, vermeld in artikel 3, bedraagt op jaarbasis bij voltijdse tewerkstelling gedurende het volledige refertejaar:

- 1° 600 euro bij een gemiddeld maandelijks brutoloon van maximaal 1800 euro;
- 2° 0 euro bij een gemiddeld maandelijks brutoloon hoger dan 2499,99 euro;

- 3° een bedrag dat degressief afneemt van 600 euro tot 20 euro bij een gemiddeld maandelijks brutoloon tussen 1800 euro en 2499,99 euro volgens een formule die de Vlaamse Regering bepaalt.

De jobbonus wordt berekend op kwartaalbasis en toegekend in verhouding tot de gewerkte periode en het arbeidsregime. De Vlaamse Regering bepaalt de jobbonus voor de begunstigden, vermeld in het eerste lid, die niet het volledige refertejaar of voltijds hebben gewerkt.

De Vlaamse Regering bepaalt de jobbonus voor de begunstigden, vermeld in het eerste lid, die in het kwartaal op basis waarvan de jobbonus wordt berekend de leeftijd, vermeld in artikel 4, 3°, bereiken.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag en de berekeningswijze van de jobbonus voor de begunstigden, die behoren tot meer dan één categorie van de begunstigden, vermeld in artikel 3.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt wat wordt verstaan onder gemiddeld maandelijks brutoloon als vermeld in paragraaf 1. De Vlaamse Regering kan bepalen dat sommige inkomsten of delen van het loon, onder de voorwaarden die ze bepaalt, niet of maar gedeeltelijk in aanmerking worden genomen en kan daarbij een onderscheid maken op basis van de bron van het inkomen.

§4. In de volgende gevallen is de jobbonus niet opeisbaar:

- 1° als de jobbonus bij voltijdse prestaties op jaarbasis minder dan 20 euro bedraagt;
- 2° als de jobbonus bij deeltijdse prestaties op jaarbasis minder dan 10 euro bedraagt.

Art. 6. De Vlaamse Regering kan de premiebedragen en de loon- en inkomensgrenzen, vermeld in artikel 5, §1, aanpassen in functie van de evolutie van de lonen en de koopkracht.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor de aanpassing, vermeld in het eerste lid.

Art. 7. De jobbonus die conform dit decreet wordt toegekend, wordt niet in aanmerking genomen om inkomensgrenzen binnen het kader van een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest te berekenen, ongeacht of die inkomensgrenzen worden opgelegd door een decreet van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of een besluit van de Vlaamse Regering.

De jobbonus maakt geen deel uit van beroepsinkomsten noch van een andere vorm van inkomsten, zoals die worden vastgesteld binnen het kader van een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Hoofdstuk 4. Procedure

Afdeling 1. Aanvraag en uitbetaling

Art. 8. De dienst van de Vlaamse overheid die de Vlaamse Regering aanwijst heeft de volgende taken in het kader van de toekenning van de jobbonus die conform dit decreet wordt toegekend:

- 1° de aanvraag ontvangen;
- 2° de toekenningsvoorwaarden onderzoeken;
- 3° de jobbonus berekenen en toekennen.

De dienst van de Vlaamse overheid die de Vlaamse Regering aanwijst, betaalt de jobbonus uit.

Art. 9. §1. De jobbonus wordt automatisch toegekend op voorwaarde dat de diensten, vermeld in artikel 8, eerste en tweede lid, toegang verkrijgen tot de noodzakelijke gegevensbronnen, vermeld in artikel 16. De Vlaamse Regering kan bepalen welke begunstigden voor een automatische toekenning in aanmerking komen.

De begunstigden, vermeld in het eerste lid, registreren eenmalig het Belgische rekeningnummer waarop de dienst, vermeld in artikel 8, tweede lid, de jobbonus kan uitbetalen. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure voor de registratie.

§2. Als de begunstigde niet in aanmerking komt voor een automatische toekenning, vraagt de begunstigde met een aanvraagformulier de jobbonus aan de dienst, vermeld in artikel 8, eerste lid.

Het aanvraagformulier, vermeld in het eerste lid, bevat de volgende gegevens:

- 1° de identiteits- en adresgegevens;
- 2° het rijksregisternummer of BIS-nummer;
- 3° het Belgische rekeningnummer;
- 4° de loon- en tewerkstellingsgegevens.

De Vlaamse Regering kan de gegevens, vermeld in het tweede lid, verder bepalen en uitbreiden.

De begunstigde dient de aanvraag in binnen drie jaar nadat het refertejaar is verstreken.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere procedure voor de aanvraag van de jobbonus.

Art. 10. De Vlaamse Regering bepaalt het tijdstip en de frequentie om de jobbonus uit te betalen.

Afdeling 2. Bezwaar

Art. 11. Een persoon kan tegen de weigering en het bedrag van de jobbonus schriftelijk bezwaar indienen bij de dienst, vermeld in artikel 8, tweede lid. Bezwaar-indieners voegen bij het bezwaarschrift de nodige documenten met bewijskracht om hun bezwaar te staven.

Een bezwaar wordt ingediend binnen een termijn van drie maanden na de derde werkdag die volgt op de verzendingsdatum, vermeld op de kennisgeving van de toekenning of de weigering van de jobbonus. Als er geen kennisgeving is ontvangen, wordt het bezwaar ingediend binnen drie jaar nadat het jaar volgend op het refertejaar is verstreken.

Art. 12. De dienst, vermeld in artikel 8, tweede lid, stuurt een ontvangstmelding naar de indiener van het bezwaarschrift. Die ontvangstmelding vermeldt de datum waarop de voormelde dienst het bezwaar heeft ontvangen.

De dienst, vermeld in artikel 8, tweede lid, spreekt zich uit over de aangevoerde bezwaren en brengt de begunstigde schriftelijk op de hoogte van haar beslissing. Die kennisgeving vermeldt de wijze waarop de voormelde beslissing in rechte kan worden betwist.

Hoofdstuk 5. Toezicht

Art. 13. Het toezicht en de controle op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan verlopen conform het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004.

Hoofdstuk 6. Verwerking van persoonsgegevens

Art. 14. De diensten, vermeld in artikel 8 van dit decreet, treden ieder voor hun bevoegdheid op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de aanvraag en toekenning van de jobbonus.

Art. 15. De volgende categorieën van persoonsgegevens worden in het kader van de toekenning van de jobbonus verwerkt:

- 1° identificatie- en contactgegevens van de begunstigde;
- 2° tewerkstellingsgegevens van de begunstigde;
- 3° financiële gegevens van de begunstigde;
- 4° gegevens over de geleverde arbeidsprestaties van de begunstigde;
- 5° fiscale gegevens van de begunstigde.

In het kader van rapportering worden de persoonlijke kenmerken van de begunstigde verwerkt.

Art. 16. In het kader van de taken, vermeld in artikel 8, wisselen de diensten, vermeld in artikel 8, eerste en tweede lid, de volgende persoonsgegevens uit met de volgende instanties:

- 1° de identificatie- en contactgegevens met het Rijksregister van de natuurlijke personen;
- 2° de tewerkstellingsgegevens, de bezoldigingsgegevens en de gegevens over de geleverde prestaties met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;
- 3° fiscale gegevens met de Federale Overheidsdienst Financiën;
- 4° het rekeningnummer van de begunstigde geregistreerd bij het agentschap Digitaal Vlaanderen.

De diensten, vermeld in artikel 8, eerste en tweede lid, wisselen onderling de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, met elkaar uit.

De persoonsgegevens worden uitgewisseld met tussenkomst van de bevoegde dienstenintegratoren als dat van toepassing is.

Art. 17. In de communicatie met de begunstigten worden de volgende vermeldingen met betrekking tot de verwerking van hun persoonsgegevens opgenomen:

- 1° het doel van de verwerking van de persoonsgegevens;
- 2° de categorieën van de te verwerken persoonsgegevens;
- 3° de entiteiten waaraan de persoonsgegevens worden verstrekt;
- 4° de opslagperiode;
- 5° de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijken.

Art. 18. Onverminderd hun noodzakelijke bewaring voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, voor wetenschappelijk of historisch onderzoek of voor statistische doeleinden, vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming, worden de persoonsgegevens bewaard gedurende de noodzakelijke duur voor de beoogde doeleinden voor dit decreet met een maximale bewaartermijn die niet meer mag bedragen dan tien jaar na de verjaring van alle vorderingen die tot de bevoegdheid van de verwerkingsverantwoordelijken behoren, en in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de gerechtelijke, administratieve en buitengerechtelijke procedures en beroepen, die voortvloeien uit de verwerking van die gegevens.

Hoofdstuk 7. Wijzigingen van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004

Art. 19. Aan artikel 2, §1, eerste lid, van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt een punt 63° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“63° de toekenning van de jobbonus, vermeld in artikel 3 van het decreet van [...] tot regeling van de toekenning van een jobbonus.”.

Art. 20. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 januari 2022, wordt een artikel 21/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 21/3. Onder de voorwaarden, vermeld in deze afdeling, kan aan elke persoon die onjuiste of onvolledige inlichtingen verschaft of bepaalde inlichtingen achterhoudt met het oog op het verkrijgen van de premie, vermeld in artikel 3 van het decreet van [...] tot regeling van de toekenning van een jobbonus en de uitvoeringsbesluiten ervan, een administratieve geldboete opgelegd worden van 50 euro tot 500 euro.”.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Art. 21. De rechtsvorderingen die ontstaan uit de toepassing van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, verjaren na verloop van vijf jaar na het feit waaruit die vordering is ontstaan.

Art. 22. De Vlaamse Regering bepaalt voor iedere bepaling van dit decreet de datum van inwerkingtreding.